

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Oredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v četrtek, dne 24. maja 1934.

Štev. 58.

Pozitiven cilj

Konsolidacija Jugoslavije bi morala biti pri znani marljivosti in skromnosti jugoslovanskega naroda že davno dosežena, če ne bi razni posebni interesi vedno znova preprečevali vsako skupno delo. Nešteto se je sicer skušalo te posebne interese izločiti in združiti jugoslovanski narod na skupni delovni osnovi, toda žal so se vsi ti poskusi končali z neuspehom. Krivda je bila v tem, ker se je skušala najti skupna delovna osnova na podlagi raznih teorij, mesto na podlagi praktičnih vprašanj, ker se je že naprej zabarikadiralo sodelovanje mnogim z raznimi ideološkimi teorijami. In zato nismo in nismo prišli iz ideoloških prepričanj, naše gospodarstvo pa je pri tem propadalo, da je postajala konsolidacija vedno težji problem.

V zadnjem času pa je tudi v tem pogledu nastal preobrat na bolje in za sluga za to gre jugoslovanskemu trgovstvu. Na svojem kongresu v Skoplju je našlo pozitiven cilj, ki je združil vse trgovstvo v eno skupno in močno enoto, ki se je osamosvojila od vseh posebnih interesov in ki pozna le eno nalogo, da s skupnim delom doseže dvig gospodarstva. V tem je veliki državni pomen skopljanskega kongresa, v tem njegova velika nacionalna pridobitev, da je s postavitvijo pozitivnega programa potisnil v ozadje vse različnosti, ki so izvirale iz posebnih tradicij pokrajin ter iz različne verske ali kulturne pripadnosti.

Iste nadloge nas tarejo, enak interes imamo zato tudi, da te nadloge odpravimo. A jasno je, da te skupne nadloge lažje odpravimo v skupnem delu ko pa vsak sam za sebe in zato moramo na podlagi tega skupnega istega cilja zgraditi tudi skupno organizacijo. To je bilo ono veliko spoznanje, ki je privedlo do skopljanskega kongresa in do ustanovitve vsedržavne organizacije kongresa in to spoznanje mora prodrati tudi med vsemi drugimi stanov, če hočemo, da pridemo do konsolidacije Jugoslavije. Kajti v tem spoznanju je ona spajajoča sila, ki ne sprašuje po razlikah, temveč ki vedno poudarja le to, kar združuje in zato naravnost vodi k skupnemu delu in k medsebojnemu zaupanju. Zaupanje pa je pogoj konsolidacije.

Gospodarska vprašanja se zanemarljajo, to je ugotovitev, ki jo mora napraviti prav tako gospodarstvenik Slovenije, ko oni iz Južne Srbije. Da ne utemeljeni privilegiji konzumov in nabavljalnih zadrug uničujejo trgovino, je konstatacija, ki jo konstatira nič manj odločno trgovec iz Vojvodine, ko oni iz Bosne. In če opozarja trgovec iz Zagreba na škodljive posledice naraščajočega števila industrijskih prodajaln, ne more storiti srbski trgovec nič drugega, ko da mu z odobravanjem pritrdi. A prav tako evidentna je nujnost davčne reforme za vse gospodarske ljudi, pa naj žive ti na severu ali na jugu države, ker sedanji davčni sistem že ogroža produktivno silo našega naroda. In če se naglašja potreba pravilne štednje v državi, če se naglašja, da se mora tudi v državnih podjetjih gospodariti po istih načelih, ki so veljavna za zasebna, potem je to zopet eden tistih vidnih ciljev, ki združujejo vse gospodarske ljudi v volji skupnega dela.

Vse to so praktična vprašanja, ki segajo globoko v življenje slehernega gospodarstvenika, ki mu zato tudi naravnost narekujejo skupno delo z vsemi, ki imajo isti interes na pravilni rešitvi teh vprašanj. Tako postaja jugoslovanska politika konkretna in stvarna in tako izgube pomen vsa ona gesla, ki so tako zelo ločevala jugoslovanski narod.

Postavljen je vsem gospodarskim lju-

dem skupni cilj, pozitiven in konkreten cilj, ki naravnost kliče k skupnemu delu. Pa tudi forum, kjer naj se koncentrirajo to skupno konstruktivno delo, je vsem skupen, je dan v zahtevi po Gospodarskem svetu. V tem svetu se mora koncentrirati vse delo za konsolidacijo Jugoslavije in zato gospodarski svet ni le kakšna kaprica nekaterih gospodarskih organizacij in ljudi, temveč usta-

Izgledi našega izvoza v Italijo

Po katerem našem blagu je bilo povpraševanje na milanskem velesejmu

Zadnji milanski velesejem je bil zelo dobro obiskan, saj je bilo vseh obiskovalcev skoraj 3 milijone. Za jugoslovanski paviljon je bilo veliko zanimanje in mnogo resnih interesentov se je ustavilo v našem paviljonu in iskalo zvez z našimi producenti.

Največ zanimanja je bilo za les. Skozi naš paviljon so šli tvorničarji pohištva in lesni trgovci iz skoraj vse Italije. Tako na primer se je nekaj velikih tvrdk iz Genove zanimalo za naš gradbeni les. Neka milanska tvrdka se je zanimala za hrastov, bukov in orehov les, zopet druga milanska za parkete. Neka druga firma je povpraševala po orehovitih hlodih. Neki trgovec iz Milana je iskal 6000 bukovih desk, 4 m dolžine, 30 cm debeline in 10 cm širine. Oglasili pa so se tudi drugi interesi iz Milana in zahtevali naslove naših izvoznih firm.

Neki trgovec iz Ventimiglie je iskal za bojičke za sadje, neki drugi iz Reke les za stole. Iz Padove so se zanimali za mehki les, iz Torina in Varese za pohištveni les in furnirje. Iz Sicilije in Catanie so zahtevali naslove tvrdk za orehove panje, iz Forlija se je neki trgovec zanimal za parkete, neki fabrikant iz Castellnouva pa za les splošno. Pa še iz cele vrste drugih italijanskih mest so se oglasili lesni interesi, tako iz Palerma, Gortone, Lorenana, Mantove, Nove Ligurije itd.

Bilo je tudi dosti trgovcev iz drugih držav, ki so se zanimali za naš les. Tako je iskal celo neki trgovec iz Montevidea (Urugvaj) naslove naših lesnih izvoznikov. Neki trgovec iz Palestine se je zanimal za sadne zabojičke, neki trgovec iz Mannheimja je iskal naš furnir, iz Poljske so povpraševali po našem oglju. Tvrdka bratov Ades iz Kaire je povpraševala po naših železniških prarih, dočim tvrdka

nova, ki omogoča sodelovanje vseh Jugoslovancev za isti cilj, neglede na vse razlike, ki nam jih je zapustila zgodovina. Že samo zaradi te velike naloge gospodarskega sveta bi moral biti ta takoj ustanovljen, ker vsako odlašanje njegove ustanovitve pomeni tudi zavlačevanje naše konsolidacije. Nismo pa v tem srečnem položaju, da bi jo smeli brez težkih posledic še zavlačevati.

Khalil Sattal iz Bejruta po našem mehlem lesu in cementu. Tudi trgovci iz Albanije, Nemčije in Madjarske so zahtevali naslove naših izvoznih tvrdk.

Veliko zanimanje je bilo tudi za naš tobak. Razstava jugoslovanskih tobakovih izdelkov je bila naravnost senzacija na milanskem velesejmu. Monopolska uprava bo imela dovolj priložnosti, da sklene zelo ugodne kupčije s tujimi tobaknimi interesi.

Za naše žito je bilo manj zanimanja, ker cena ne konvenira. Mnogo zanimanja pa je bilo za naš fižol, katerega je bilo razstavljenih 33 vrst.

Več trgovcev iz Italije in Švice se je zanimalo za našo perutnino in jaja. Tudi kitajski konzul se je zanimal za izvoz naših jajc. Mnogo povpraševanja je bilo po češpljah, zlasti suhih in po pekmezju. Tudi za konzervirano sadje so povpraševali. — Mnogo trgovcev je zahtevalo tudi naslove naših usnjarskih industrij. Precejšnje zanimanje je bilo tudi za naša krzna.

Veliko zanimanje je vzbudila razstava lesne destilacije tvrdke Guttman. — Kot kupei raznih olj in kislin iz lesa so se oglasili trgovci iz Milana, Catanie, Bergamo, Firenze, Modene in Benetk.

Končno so dosegle veliko zanimanje tudi razstavljenе jugoslovanske rude. Zlasti velike evropske in ameriške tvrdke so zahtevale podrobnosti podatkov. Od drugih predmetov, za katere je vladalo precejšnje zanimanje, je še omeniti: mast, sirovo svilo, umetna gnojila, celulozo, hmelj, filigranska dela iz Južne Srbije in Bosne, bolhača, azbest, gobe, mizarski klej in dr.

Trgovački muzej v Beogradu je zbral vse podrobne podatke o zanimanju tujih trgovcev za naše blago in kdor želi natančnejših podatkov in naslove teh tujih tvrdk, naj se obrne na Trgovački muzej v Beogradu.

Potrebna je izprememba telefonskih pristojbin

Že nekaj let zahtevajo naši gospodarski krogi, zlasti pa naša trgovina izpremembo pravilnika o telefonskih pristojbinah, ki ga je uveljavil minister za pošte in telegraf s svojim odlokom leta 1926.

Z izvajanjem tega pravilnika naša trgovina in vsi naši gospodarski krogi niso zadovoljni. Razdelitev naročnikov po krajih in poklicih je povzročila na eni strani prekomerno obremenitev posameznih poklicev, na drugi strani pa je nudila drugim poklicem velike ugodnosti v plačevanju telefonske naročnine.

Prav tako nepravilna je sedanja porazdelitev po krajih. Pravilnik deli naročnike v kraje izpod 50 naročnikov, v kraje s 50—400 naročniki in v kraje s preko 400 naročniki. Ta porazdelitev daje povod za vprašanje rentabilnosti telefona. Telefon je rentabilen, če ga more uporabiti naročnik s čim večjim številom naročnikov. Da pa je sedanja porazdelitev naročnikov po krajih nepravilna in za razvoj telefonskega prometa škodljiva, dokazuje že naslednji primer: Naročnik v Mariboru, s po-

vpredno 700 naročniki, je uvrščen po porazdelitvi naročnikov po krajih v isto skupino ko n. pr. naročnik v Beogradu, ki se more poslužiti v krajevnem telefonskem prometu 3000 drugih naročnikov.

Ta nepravilna porazdelitev po krajih pa je tudi v zvezi s istotako nepravilno porazdelitvijo naročnikov po poklicih. Tako plača trgovec na drobno v kraju s 50—400 naročniki Din 2400 letne naročnine, ustanove in poklici po privilegirani naročnini pa med 1500 in 150 Din. To so v porazdelitvi sedanje naročnine po krajih in poklicih razlike, ki izzivajo odpor gospodarskih krogov proti previsoki in nepravilno porazdeljeni in napram privilegiranim skupinam nesorazmerni naročnini.

Zato je nujno potrebna izprememba pravilnika o telefonskih pristojbinah v tej smeri, da se porazdele naročniki v več skupin po krajih ter da se ukinejo velike razlike med naročniki posameznih stanov in poklicev.

Po predlogu naše osrednje trgovske stanovske organizacije naj bi se naroč-

niki telefona porazdelili po krajih z:

1—25 naročniki	250—500 naročniki
25—50 "	500—1000 "
50—100 "	1000—2000 "
100—250 "	preko 2000 "

V zvezi s to porazdelitvijo naročnikov po krajih pa je treba izpremeniti tudi sedanjo porazdelitev po poklicih.

Po sedanjem pravilniku o telefonskih pristojbinah plačuje trgovec na drobno po C/2, to je v kraju do 50 naročnikov 1400 Din letne naročnine, ustanova ali poklic po C/7 pa 90 Din letno.

Trgovec na drobno, uvrščen pod B/2, v kraju s 50—400 naročniki, plača letno 2400 Din naročnine, ustanova ali poklic pa po B/7 le 150 Din. Trgovec na drobno, uvrščen pod A/2, v kraju z nad 400 naročniki, plača naročnine letno 2800 Din, ustanova ali poklic po A/7 pa 200 Din.

Podjetje, uvrščeno pod sedanjo porazdelitvijo n. pr. po B/2 (trgovino na drobno), more torej uporabiti telefon v krajevnem telefonskem prometu pri letni naročnini (v kraju s preko 400 naročniki) 2800 Din, s prav toliko ostalimi naročniki, ko ustanova ali poklic v isti skupini (B/7), ki plača naročnine le 200 Din letno.

Radi tega je raz stališče gospodarskega izkoriščanja telefona potrebno, da se na osnovi predlagane porazdelitve naročnikov po krajih uvede v porazdelitvi po poklicih enotna osnova za ureditev naročnine, ki naj višino naročnine, uvažujoč porazdelitev po krajih, čimbolj izenači, kar bo brezdvomno ob primerni naročnini prineslo razširjenje telefonskega prometa.

Nadaljnja težnja našega trgovstva k izpremembi pravilnika o telefonskih pristojbinah je, da se rok za vplačilo naročnine z ozirom na težke denarne razmere uredi tako, da se naročnina in pristojbine vplačujejo mesečno, ali vsaj četrtletno, a ne, kakor sedaj, polletno.

Važna zahteva našega trgovstva je tudi ureditev medkrajevnega telefonskega prometa. L. 1928. je bilo z odredbo ministrstva pošte in telegrafa ukinjeno pavšaliranje naročnikov za telefonske pogovore v medkrajevnem prometu na oddaljenost pod 25 km.

Ta odredba je povzročila veliko škodo naročnikom, zlasti v onih mnogostevilnih krajih, kjer je na krajevni mreži le majhno število naročnikov in torej sam krajevni promet za naročnika praktično skoraj nima pomena. V tem pogledu je potrebna remedura.

Medkrajevni promet naj bi se uredil tako, da omogoči z znosno pristojbino pogovore med naročniki na deželi in centri v banovini.

Medkrajevni telefonski promet naj bi se uredil na način, da velja za medkrajevne pogovore v banovini znižana pristojbina in to med podeželjem in poslovnimi centri dotične banovine, neglede na število kilometrov oddaljenosti.

Važno je tudi vprašanje instalacijskih pristojbin. Instalacijska pristojbina znaša sedaj v krajih z nad 400 naročniki in v krajih od 50 do 400 naročnikov za trgovca na drobno (B/2) 1600 Din, za ustanove in poklice v isti skupini (A in B/7) pa 300 Din.

Porazdelitev instalacijske pristojbine naj bi se izpremenila in oprla na razdelitev naročnikov po krajih po zgorajšnjem predlogu tako, da bi znašala instalacijska pristojbina v krajih izpod 50 naročnikov 486 Din, od 50 do 400 naročnikov 1044 Din, v krajih nad 400 naročnikov 1230, odnosno 1416 Din, neglede na poklic.

Zatvoritev poti. Prehod skozi Lattermanov drevored, ki vodi od spodnjega dela bivšega otroškega igrišča mimo velesejmskih paviljonov proti pivovarni Union, bo v času od 25. maja do 15. junija zaradi velesejma zaprt.

Zaključek skupljanskega kongresa

Ustanovitev enotne organizacije jugoslovanskega trgovstva

Prvi del kongresa je bil s sprejetjem poročila in predlogov beograjske zveze trgovskih združenj končan.

Predsednik shoda Vojin Varošić: V znak popolnega pobratimstva izročam predsedstvo kongresa kot načelnik združenja skrajnega juga predsedniku združenja skrajnega severa, Josipu Kavčiču. (Ploskanje).

Predsednik Kavčič: Čast mi je otvoriti prvi kongres jugoslovanskega trgovstva in zahvaljujem se za čast, ki ste jo izkazali ljubljanski zvezi trgovskih združenj, ko ste mene izvolili za predsednika. Na današnji kongres je prišlo nad 80 delegatov iz Slovenije, da manifestirajo za solidarnost jugoslovanskega trgovstva in da pozdravijo kongres v imenu 10.000 trgovcev Slovenije. (Živijo klic!)

Vrsto referatov je otvoril predsednik beograjskega Saveza Nedeljko Savić s pomembnim referatom

o vlogi in ideologiji trgovstva.

Iz njegovega referata posnemamo:

Mi trgovci imamo svojo ideologijo, na katero smo ponosni.

Gospodarska sila države odvisi od srednjega stanu, ki je največji proizvajalec in ki je tudi nosilec nacionalne misli. Ni vseeno, kdo je obrtnik, trgovec ali industrialec, ker težko državi, če so trgovina, obrt in industrija v tujih rokah, ker je potem vse narodno gospodarstvo v tujih rokah. Ena prvih zahtev mora zato biti, da so trgovci, obrtniki in industrialec naši ljudje in zato je treba te vedno podpirati proti tujemu kapitalu.

Zlasti v nekaterih intelektualnih krogih se gleda na trgovca le kot na človeka, ki ne zna drugo, ko da izkorišča narod. Tem ljudem treba zato povedati, kaj smo bili mi trgovci nekdanj, kaj smo danes in kakšna vloga nam še pripada.

Pod invazijo Turkov so propadle vse naše narodne pridobitve. Polagoma pa se je začelo vstajenje in sicer v onih mestih, kjer se je razvila srbska trgovina. V Mitrovici, Vukovaru, Budimu, v Trstu, Benetkah in Šibeniku se je s pomočjo trgovcev začela probujati srbska kultura in brez podpore trgovcev nikdar ne bi izšel Vukov rečnik. Na Dunaju sta nastala prva srbska lista samo s pomočjo trgovcev, ker ti tudi v največjem bogastvu niso pozabili na svoj narod.

V osvobodilnem gibanju so zopet igrali trgovci vodilno vlogo. Karadjordje je bil trgovec in trgovec je bil tudi Miloš Obrenović. In ko je bila svoboda priborjena, so zopet bili trgovci tisti, ki so največ žrtvovali za napredek naroda. Kot dobrotvori so skrbeli za vse narodne ustanove in tudi univerza v Beogradu je nastala po zaslugi trgovca. Trgovci so bili nadalje oni, ki so najbolj podpirali četnike, ki so za časa svetovne vojne tudi največ žrtvovali. Tako je trgovec vedno storil svojo dolžnost do domovine v najodličnejši meri.

A zakaj se potem očita nam, da mislimo le na sebe, zakaj je ta gonja proti nam! Zakaj se skuša na vsak način uničiti eksistenco trgovca! A do tega prepričanja moramo priti, če pomislimo na vse davčne zakone, ki so bili izdani v zadnjem času. Vsi ti davki gredo v prvi vrsti na breme trgovca. Ali se nas res hoče uničiti! Toda naj vsakdo ve, da je z našim obstojem tesno zvezan tudi obstoj države. Če pademo mi, če ne vzdrži trgovec, ki je naš človek, potem pride na njegov mesto tujec. Ali naj bo to cilj?

Nevarnosti, ki danes obstoji, treba pogledati naravnost v oči, da najdemo proti njej tudi zdravilo. To zdravilo nam more dati samo močna organizacija, kajti samo ta more povečati našo odpornost. Zato je temelj naše ideologije, da moramo biti združeni in da moramo biti eno. Brez tega ne gre in ne gre. Zato pa je tudi današnji dan, ko ustanovljamo svojo enotno organizacijo, historičnega pomena.

Danes smo v dobi kolektivizma in etatizma. Toda ta kolektivizem, ki ne dopušča nobene svobodne iniciative, ki ima tudi ta cilj, da zatre vso trgovino, ne more dolgo trajati. Vidimo to v sovjetski Rusiji, ki je spoznala, da je mogoče napredek le v svobodni trgovini in ki zato polagoma svoj kolektivizem opušta. Mala Srbija je zmagała v najtežji borbi, ker so bili vsi njeni državljani svobodni. Ker je branil to svobodo, ker je bil svoboden na svojih tleh, zato je bil srbski kmet tako odličen vojak. Smo pa za skupnost, da smo vsi za enega in eden za vse.

Trgovine si ni mogoče zamisliti brez poštenja in časti. Od pamtveka je bilo tako,

da je trgovina cvetela samo v deželah, kjer je dana beseda tudi veljala. Trgovec, ki ne drži svoje besede, ta je zapisan poginu. Po vojni je bilo to temeljno pravilo pozabljeno in afera se se vrstila za aferami in škandali so sledili škandalom. Mi pa hočemo, da na vsej črti zavladata zopet poštenje in čast in to je prva točka naše ideologije. (Viharno odobravanje.)

Nato je govoril o davkih s posebnim oziranjem na davčno

obremenitev industrijskih prodajaln

zagrebški delegat Ivan Prpić, od vsega zborovanja prav iskreno pozdravljen. Vsi zastopniki stanov morajo svoje interese zastopati tako, da istočasno zastopajo tudi interese narodnega gospodarstva, ker je to nedeljiva celota.

Proti temu temeljnemu pravilu pa greše industrijske prodajalne, ker te ubijajo trgovino. Pomenijo pa tudi socialno nevarnost, ker preprečujejo, da bi se mogel trgovski naraščaj osamosvojiti in ker se s tem povečuje brezposelnost. Zato mora pasti ona določba obrtnega zakona, da se industrijske prodajalne ne smatrajo kot samostojne trgovine.

Posebno usodno pa je to, da odvarjajo svoje prodajalne v prvi vrsti industrije, ki so v tujih rokah. Če ne nastopimo proti tem tujim prodajalnam, bomo potisnjeni čisto ob zid in tuja industrija bo popolnoma zavladata nad nami. Čas je že, da se neha podpirati one, ki s starimi stroji na račun našega potrošnika množe sebi kapital. Prodajalne industrij ubijajo eksistenco, država pa vsled njih izgubi mnogo na svojih dohodkih, ker ne plačujejo prodajalne teh davkov, ko samostojne trgovine, temveč prevale vse dajatve na centralo, ki pa na umeten način navadno reducirajo svojo davčno dolžnost na minimum. Na ta način se ustvarja velika davčna neenakost, legalni trgovini pa se odvzema konkurenčna sposobnost. Tretja škoda industrijskih prodajaln je v tem, ker diktirajo cene. Zato treba z vso odločnostjo zahtevati, da se obdačijo industrije, ki imajo svoje prodajalne, progresivno z ozirom na število svojih prodajaln. (Splošno odobravanje.)

Sledila je še cela vrsta drugih referatov, ki jih pa tu ne moremo vseh omeniti. Zato omenjamo samo nekatere misli iz teh referatov.

Vojin Varošić naglašala potrebo mobilizacije vseh konstruktivnih sil, ker vlada danes že na vsej črti carinska vojna. Preprečiti treba vsako vmešavanje države v imovinske pravice posameznika, ker se je to še vedno izkazalo kot slabo. Opozarja, da so se tuja podjetja na naši zemlji že tako razpasla in tako okrepila, da izgublja naše narodno gospodarstvo že svoj narodni značaj. Pri tem so tudi največja tuja podjetja obdačena le neznatno, obstoje pa tudi velika tuja podjetja, ki so se že čisto izognila davčni dolžnosti.

Obširen referat o škodljivosti nabavljanih zadrž in konzumov je imel Radoslav Čorović iz Sarajeva. Dr. Uroš Kraljević iz Splita pa govori o nujni potrebi, da zavlada jadranska orientacija v naši gospodarski politiki. Da more naša država izkoristiti prednosti svoje obmorske lege, mora poskrbeti za dobre zveze zaledja z jadranskimi pristanišči. To je tudi edini način, da se odpravi velika brezposelnost v primorskih krajih in da se poveča tujski promet.

Sava Nišević, predsednik Združenja trgovcev iz Novega Sada govori o železniških tarifah in pravi, da je naša država vpeljala visoke zaščitne carine, da pomaga naši domači industriji. V resnici pa je s temi carinami pomagala le tuji industriji na naših tleh, zato pa nad vse škodovala poljedelcu in sebi, ker je izgubila carinske dohodke. A škodovala je tudi trgovini, ker je padel promet. Vsled tega je prišel vojvodinski kmetovalec skoraj na beraško palico. Ko je naša država vpeljala zaščitne carine, bi morala obenem tudi določiti minimalne mezde za delavce, da se ne bi naš narod tako brezobzirno izkoriščal, kakor se danes izkorišča.

Kot zadnji je referiral o važnosti in pomenu stanovskih organizacij predsednik Josip Kavčič. Njegov opetovano z odobravanjem prekinjeni referat smo že objavili. Dnevni red kongresa je bil s tem izrpan in koncem kongresa so bile soglasno sprejete resolucije, ki smo jih že objavili. Nato pa je bil sprejet soglasno še ta sklep: Zveze trgovskih združenj kraljevine Ju-

goslavije konstatirajo potrebo skupnega nastopanja v splošnih gospodarskih vprašanjih in v interesu trgovskega stanu, narodnega gospodarstva in države. V ta namen ustanovljajo Centralno predstavništvo zvez trgovskih združenj Jugoslavije, ki ga tvorijo vsi zastopniki posameznih zvez.

Obenem je bil odobren na medkonferenci sprejeti pravilnik, ki določa:

1. Ne posegajoč v samostojnost in pravice posameznih pokrajinskih zvez, se njihovi predstavniki sestajajo najmanj štirikrat na leto ali po potrebi na sejah Centralnega predstavništva zvez trgovskih združenj kraljevine Jugoslavije, da razpravljajo in se posvetujejo o aktualnih in splošnih vprašanjih trgovskega stanu.

2. Ti sestanki se morajo vršiti izmenoma na sedežih posameznih zvez. Vsaka zveza nosi stroške za svoje zastopnike.

3. Centralno predstavništvo zvez trgovskih združenj kraljevine Jugoslavije zastopa trgovski stan, odnosno samostojne zveze trgovskih združenj, samo po doseženi soglasnosti v naziraju posameznih zvez. Če ne pride do take enodušnosti, si zveze pridržujejo svobodno akcijo.

4. Vse podrobnosti v pogledu administracije, financiranja in občevarja z oblastmi odredi predstavništvo po načelih, navedenih v točki tretji.

Adria prasek je boljši

Organizacija jugoslovanskih trgovskih potnikov in zastopnikov

V času trgovskega kongresa sredi maja se je v Skoplju sestalo tudi predstavništvo jugoslovanskih potnikov in zastopnikov iz Beograda, Zagreba in Ljubljane. Združenje iz Dravske banovine je zastopal predsednik Ljubljanske sekcije Krek. Ustanovila se je nova sekcija za Vardarsko banovino v Skoplju. Zborovanja v dvorani hotela Srbski kralj se je udeležilo veliko število trg. potnikov iz Južne Srbije. Ob tej priliki sestavljena resolucija je bila poslana udruženjem v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani.

Adria prasek je boljši

Naše dijaštvo, zlasti ono trgovskih, obrtnih, obrtno-nadaljevalnih, meščanskih in strokovnih šol, ki si hoče po končanih študijah pridobiti službe v industrijskih, trgovskih in drugih pridobitnih podjetjih, najde na poučni razstavi o reklamni in na jugoslovanski plakatni razstavi mnogo novih pobud in smernic za izpopolnjevanje svojega znanja, da bo moglo zadostiti vsem zahtevam, ki jih danes zahteva podjetnik od svojega nameščenca. »Nameščencev-avtomatov«, ki sicer točno, vendar pa avtomatično izvršujejo odredjena jim dela, je več kot preveč, zelo pa primanjkuje in težko se najdejo nameščenci, ki bi bili podjetjem s svojo odločno udeležbo in iniciativno pravi sodrujnik na delu za uveljavljanje in razpečevanje produkcije. Za tako uveljavljanje in udeležbo jim šole ne nudijo dovolj sposobnosti, odnosno potrebne znanja. Pouk o reklamni še ni v učnih načrtih naših šol, z izjemo ene same zasebne trgovske šole, ki poučuje ta velevažen predmet z največjim uspehom. Dikaj! Da Vam bo pot do dobre eksistence olajšana, posetite poučno razstavo o reklamni, ki Vam bo dala pobud za zasebni študij reklame in za iskanje reklamnih idej. Poučna razstava o reklamni in jugoslovanska plakatna razstava, ki jo prireja odbor reklamnih strokovnjakov v okviru Ljubljanskega spomladanskega velesajma, v času od 30. maja do 10. junija, je namenjena predvsem Vam, ki Vam bo kaj kmalu naložena skrb za blagor našega narodnega gospodarstva.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Sebeburgova ul. 3. Telefon št. 22-72.

Našim kadileem. Monopolska uprava je sklenila izdati za XIV. Ljubljanski velesajem od 30. maja do 10. junija posebno vrsto »Vardar« in »Drina« cigaret, ki se bodo prodajale poleg vseh naših specialitet v sejmski trafiki za obiskovalce velesajma. Omenjene »Vardar« in »Drina« cigarete se bodo prodajale v škatlicah po 20 kom. za ceno, ki velja za navadne »Vardar« in »Drina« cigarete, v trafiki na sejmišču.

Po svetu

Predstavniki jugoslovanskih zbornic so odpotovali v Sofijo.

Trgovinska pogodba z Bolgarijo in veterinarska konvencija sta bili te dni podpisani v Beogradu.

Jugoslovanska akademija znanosti je izbrala za nove člane Ivana Meštrovića, Vlad. Becića, Vladimirja Nazora in Ljubo Babića.

Za pomočnika ministru za promet je imenovan up. dir. inž. Borivoj Gjuričić.

Stalni komisar Prizada je postal svetnik ministrstva za trg. in industrijo dr. Boško Mašić.

Avstrijski podkancelar knez Starhemberg se je v Berlinu pogajal s Hitlerjem in izjavil, da bo Dollfuss odstavljen.

Atentat v Ischlu je uničil veliko dvorano kopališča. To je v kratkem času že petnajsti atentat v Avstriji. Včeraj pa je bomba razbila vilo nekega pisatelja.

Nekaj socialistov je avstr. vlada za Binokosti izpustila, med njimi tudi preds. bivšega parlamenta, K. Rennerja. Dunajski župan Seitz je še v ječi. Večina osvobodjenih je nato pobegnila iz Avstrije.

Vodstvo avstrijskega Landbunda je sklenilo likvidacijo stranke.

Smrtno kazen nameravajo zopet uvesti v Avstriji in sicer za iste zločine, kakor je bila določena v Avstriji v starem zakonu.

V Budapešti je umrl Geza Josipović, ki je bil dvakrat minister za Hrvatsko in Slavonijo v budimpeštanski vladi.

Rumunski ministrski svet je začel akcijo, da se ustanove v Rumuniji vse potrebne tvornice za izdelavo orožja in vojaške opreme.

O nemškem oboroževanju pišejo mnogi angleški listi zelo senzacionalno.

Hitlerjev emisar von Rübenrop je prišel v Rimu z Mussolinijem pogajanja o oborožitvenem vprašanju.

Sovjetska vlada je protestirala v Berlinu proti Hitlerjevemu govoru na nemškem delavskem kongresu kot neumestnemu vmešavanju v notranje ruske razmere. Dejal je, da gladujejo v Rusiji milijoni delavcev.

Litvinov se je sestal z zunanjimi ministri Male antante. Sestanek je posredovala Francija.

Francija se pogaja, da bi čimprej pridobila Rusijo za vstop v Društvo narodov. Angleška vlada ne bo delala ovir.

Obnovo vojnega zavezništva med Francijo in Rusijo napovedujejo o priliki Litvinovega prihoda v Pariz in Zenevo.

Kongres franc. radikalne stranke v Clermont-Ferrandu je utrdil vlado narodne sloge in odobril Herriotovo politiko.

Kongres franc. socialistične stranke je sklenil, da osnuje oborožene socialistične formacije, ki pa ne smejo imeti vojaškega značaja.

Francoskim senatorjem in poslancem bodo plače znižane za 15 odstotkov.

Pogajanja med Španijo in Vatikanom zaradi sklenitve konkordata se vendarle prično.

Položaj Japonske je podoben onemu Nemčije iz dobe do svetovne vojne. Obi naroda sta si pridobila s svojimi odlikami prvenstvo v svetu in stremita preko težkoč k enakemu miru, tako je dejal na svečanem banketu v Berlinu japonski viceadmiral Matsushita.

Španski princ don Juan se pripravlja, da zasede prestol in bo v kratkem izdal proglas na narod.

Velikanski požar v Chicagu je uničil ves klavniški mestni del. To je že drugi velik požar v amer. orjaški klavnici. Trije gasilci so zgoreli, več jih je bila ožganih in zastrupljenih, škoda pa znaša nad 20 milijonov dolarjev.

65 hiš je uničil požar v rumunski vasi Mandaceu v Besarabiji. Vsi napori gasilcev, da bi požar omejili, so bili zaman.

Strašna železniška nesreča, ki se je pripetila ponoči blizu postaje Lički Osik, je zahtevala dve smrtni žrtvi in mnogo ranjenih.

Izvrstno so potegnili hajmverovce dunajski socialisti. Prišli so v nekdanji soc. dem. dom, ki je bil zastražen od hajmverovcev, se predstavili kot policijski agenti in nato iz skrivališča vzeli 200 pušk z municijo in se z njimi odpeljali.

Bivši nadvojvoda Evgen se ni povrnil Avstriji in se nastanil v Gumpoldskirchenu pri Dunaju. Vlada je prepovedala nameravane manifestacije monarhistov, narkar je princ svoj prihod odložil.

Denarstvo

Naše denarstvo v maju

V svojem zadnjem izkazu navaja Narodna banka te podatke o gibanju našega denarništva in sicer tako državnih ko najvažnejših zasebnih bank.

Narodna banka

Zlata in devizna podloga je znašala (vse številke v milijonih Din):

v januarju 1934. 1.875, v februarju 1.845 in v maju 1.840. (V maju 1933. je znašala 1930).

Obtok bankovcev: v januarju 4.212, v februarju 4.233 in v maju 4.232 (v maju 1933. 4.564).

Obveze na pokaz: v januarju 1.062, v februarju 959, v maju 944 (v maju 1933. 889).

Posojila: v januarju 2.055, v februarju 1.959, v maju 1.876 (v maju 1933. 2 tisoč 349).

Kovanega denarja je bilo v obtoku: v januarju za 904, v februarju za 913 in v maju za 962 (v maju 1933. za 656).

Hranilne vloge

V milijonih Din je bilo vseh hranilnih vlog v januarju 9.839, v februarju 9.911, v maju 9.912 (v maju lani 9.983).

Poštna hranilnica in Drž. hip. banka sta imeli hranilnih vlog: v januarju 1.499, v februarju 1.552 in v maju 1.583 (v maju 1933. 1.197). Proces, da v zasebnih denarnih zavodih vloge padajo, v državnih pa rastejo, se na škodo našega denarništva še nadaljuje.

Hipotekarna posojila so ostala skoraj neizpremenjena in so padla od 3.185 v februarju na 3.184 v maju.

Vloge v 20 zasebnih bankah so v stalnem nazadovanju, kakor kažejo te številke: V maju 1933. 3.445, v januarju 1934. 3.237, v februarju 3.224 in v maju 3.195.

Tudi **gotovina** zasebnih bank je padla od 283 v januarju na 261 v februarju in na 257 v maju.

Posojila v zasebnih bankah so nazadovale tako-le: v maju 1933. 5.440, v januarju 1934. 4.900, v februarju 4.867 in v maju 4.855.

Skoraj bi morali misliti, da postopne likvidacije našega zasebnega denarništva že ni mogoče več zadržati.

Zlato v Kenji

General Sir Arthur A. Byrne, guverner angleške kolonije Kenye, je proglasil, da se otvori drugi del izmed petih zlatih polj za svobodno splošno iskanje. Hkratu objavljeni proračun kolonije izkazuje namesto pričakovanega deficita 176 tisoč funtov le še 46 tisoč ter je dohodek s tem prvič presegel cenitve, predvsem zaradi povečane produkcije zlata.

Adria prašek je boljši

Avstrijska narodna banka namerava znižati obrestno mero od 5 na 4 1/2%.

Zlata podloga Francoske banke je v preteklem tednu narasla za 451 milijonov frankov in se je vsled tega zlato kritje dvignilo od 78-03 na 78-26%.

Nemška vlada je izdala naredbo, da treba pri zaračunavanju meničnega davka zaračunati kot srednjo vrednost za dinar 0-05 RM.

Vse delnice podjetij, ki izdelujejo orožje, so začele na londonski borzi silno rasti.

Računi kmetijskih kupčij so oproščeni takse

Ministrstvo za finance je objavilo pojasnilo, da kmetovalcem za neposredno prodajo lastnih pridelkov ni treba plačevati računskih takse po tar. post. 34, torej tudi ne izdajati računov. To pa se ne nanaša na primere, če se prodajo ti predmeti preko zadrug ali če jih zadruga skupno nabavijo kmetom kot članom.

Dr. Vladimir Murko:

Prvi kongres jugoslovanskih hranilnic v Beogradu

Ideja samoupravnih hranilnic se širi po vsej kraljevini

Dne 20. maja t. l. so se sestali v Beogradu prvič zastopniki 55. jugoslovanskih samoupravnih hranilnic k svojemu kongresu, ki naj bi pokazal njih pomen v celotnem našem gospodarstvu, zlasti pa njihove zasluge za kreditiranje malega človeka, ter opozoril vse odločujoče faktorje na to, da je v skupnem interesu vseh pokrajin naše kraljevine, da se samoupravnim hranilnicam zjamči tudi vnaprej uspešno delovanje s pomočjo že dolgo pripravljane zakona o hranilnicah.

Kongres se je vršil pod pokroviteljstvom Nj. Vis. prestolonaslednika Petra.

Zlasti važno je bilo dejstvo, da se je kongres vršil v Beogradu, kjer je bila osnovana občinska hranilnica šele l. 1930., dočim je druga hranilnica v predvojni Srbiji stara šele eno leto. Zato se ne smemo čuditi, ako dosedaj v bivši Srbiji niso imeli toliko razumevanja za poslovanje hranilnic kot obče koristnih ustanov, ki v drugih državah skrbijo za cenene kredite zlasti za male ljudi in za samoupravne enice, ravnanje se pri tem po geslu, da naj prihranki posameznih slojev koristijo po možnosti zopet onim slojem in onim krajem, iz katerih izvirajo vloge.

To geslo je v veljavi v vsej Srednji Evropi, tudi med onimi slovanskimi državami, ki so nam po svojem gospodarskem značaju najbližje. To sta Poljska in Češkoslovaška, ki sta poslali na kongres številne delegacije, od katerih je šela češkoslovaška okoli 80 članov, poljska pa 15. Prav pomembne so bile na kongresu besede predsednika praške Mestne hranilnice dr. Mengerja, ki upravlja sama 6 milijard dinarjev vlog, in ki je poudaril pomen hranilnic za gospodarsko osamosvojitve in napredek naroda. Na gospodarskem polju so se Čehi prav s pomočjo svojih hranilnic osamosvojili že mnogo prej nego na političnem. Zato je želel tudi našim hranilnicam, da bi čimprej dosegle svoj cilj. Čaka jih še težko, zato pa tem zaslužnejše delo.

Zastopniki beogradske občine in seveda tudi Občinske hranilnice in zastavljavnice, so poudarjali pomen, ki ga ima zanje ta kongres v sedanjih časih nezaupanja v denarne zavode. Kongres, ki mora vse, zlasti beogradski javnosti, pokazati pomen zdrave hranilniške ideje; posebno hvaležni so bili odličnim zastopnikom poljskih in češkoslovaških hranilnic, upravljalcih nad 21 milijard Kč vlog, ki so prihiteli tako daleč, da podprejo hranilniško idejo pri bratskem narodu.

Važen je bil kongres tudi radi tega, ker so se sedaj združile k ožjemu sodelovanju vse samoupravne hranilnice v naši državi. Predsednik Saveza štedionica Kraljevine Jugoslavije, g. Rud. Erber, je poudaril v svojem nagovoru, da smatra za največji uspeh Saveza v preteklem letu baš to, da se je posrečilo pridobiti za člana tudi Zvezo jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani, ki zastopa večino hranilniških vlog v vsej državi in je že v predvojnem času združevala slovanske in dalmatinske hranilnice. Kongres je torej splošno poudaril pomen enotne organizacije za celo državo, ki lažje zastopa skupne interese vseh jugoslovanskih samoupravnih hranilnic v javnosti in pred oblastvom, zlasti sedaj, ko se pripravlja novi hranilniški zakon. Skupni interesi zahtevajo skupno delovanje.

Razen nagovorov, katere so imeli na kongresu zastopniki domačih in bratskih hranilniških organizacij ter ministra trgovine in industrije in notranjega ministra, so bili podani še obširnejši referati dr. Novakovića (Beogradska hranilnica) o likvidnosti in varnosti hranilniških vlog, Iva Čopa (Sušak) o pomenu hranilnic z njihovimi vlogami dveh milijard Din v našem kreditnem sistemu, dr. Borote (Novi

Sad) o razmerju med samoupravnimi edinicami in njihovimi hranilnicami, dr. Kājona (Sarajevo) o poklicu, izobrazbi in materialnem položaju hranilniških uradnikov ter dr. Lovinčiča (Zagreb) o pomenu banovinskih hranilnic.

Na podlagi teh referatov je bila sklenjena rezolucija:

1. V smislu besed Nj. Vel. kralja o pomenu štedenja za napredek in srečo vsake rodbine in države smatramo kot prvi predpogoj štedenja trdno valuto.

2. Hranilnim vlogam se morata zjamčiti absolutna likvidnost in varnost.

3. Dosedanja konkurenca med privatnimi in javnimi denarnimi zavodi za vloge se mora urediti ter razmejiti njihov delokrog.

4. Samoupravne hranilnice najbolj odgovarjajo zahtevi likvidnosti in varnosti hranilnih vlog ter so najbolj poklicane za to, da organizirajo štedenje, ker so najbližje onim, od katerih dobivajo denar in katerim ga dajejo.

5. Da morejo samoupravne hranilnice razširiti svoje delovanje tudi v manjše kraje naše kraljevine, jim treba zjamčiti uspešno delovanje z novim hranilniškim zakonom, ki pa mora omogočiti, da se prilagodi potrebam kraja in časa. Njihov altruistični značaj se naj prizna tudi pri odmeri davkov ter se naj v tem oziru izenači z državnimi ustanovami. Razmerje med hranilnico in njenim ustanoviteljem se naj uredi tako, da uživajo hranilnice samostojnost, vendar naj služijo tudi samoupravam.

Ljubljanska borza v letu 1933

Iz poslovnega poročila borznega sveta

Po l. 1932., ki je bilo leto presenečenj, je nastalo v letu 1933. izvestno pomirjenje in v nekaterih panogah celo izboljšanje. Vendar pa še ni prenehala depresija, ki se z raznimi eksperimenti ni mogla odpraviti. Še nadalje so ostale v veljavi razne trgovinske in devizne omejitve. Vse to je imelo za posledico splošno nezaupanje, ki se je zlasti pokazalo na kapitalnem trgu. Notranjih emisij ni skoraj več, tezaviranje denarja pa je ostalo.

Svetovno gospodarstvo se v celoti ni izboljšalo in izmenjava dobrin se je po podatkih Društva narodov zmanjšala v primeri z letom 1929. za približno 65%, v l. 1932. le za 62%. Poročilo navaja nato kratek pregled razvoja gospodarstva v drugih državah in prehaja nato na jugoslovansko gospodarstvo.

Državni proračun Jugoslavije je postal realen ter se stalno zmanjšuje. Naša plačilna bilanca se je zaradi sporazuma s tujimi upniki izboljšala. Vsled ostre deflacijske politike Narodne banke so se njeni krediti še bolj omejili, kar so težko občutili naši denarni zavodi. Obrestna mera Narodne banke je ostala neizpremenjena in vse zahteve po znižanju so ostale brezuspešne. Tečaj dinarja je bil vse leto stabilen. Obtok bankovcev se je znižal v primeri z letom 1931. za 16-3%, dvignil pa se je ob tok kovanega denarja, in sicer od 331 koncem leta 1932. na 810-8 milijonov koncem leta 1933. Zelo je trpel gospodarstvo, ker je vsako kreditiranje skoraj prenehalo, če izvezamo kratkoročne kredite.

Nelikvidnost denarnih zavodov je ostala v l. 1933. neizpremenjena. Dočim so se v drugih državah našla sredstva za sanacijo denarništva, se pri nas to ni

6. Ker so se tudi banovinske hranilnice pokazale kot važen faktor za napredek gospodarstva, naj se jim zjamči uspešno delovanje prav tako kakor komunalnim hranilnicam.

7. Uredi naj se primerna izobrazba uradništva.

Te rezolucije naj služijo kot nadaljni program skupnega dela naših hranilnic v najbližji bodočnosti, ko jim bo treba dati pravne temelje za njihovo uspešno delovanje.

Ob tej priliki se je vršil v Beogradu tudi 3. občni zbor Saveza štedionica kraljevine Jugoslavije ter 2. občni zbor Zveze Slovanskih hranilnic. S kongresom je bil združen tudi banket beogradske občine, na katerem je govoril o važnosti samoupravnih hranilnic zlasti za kreditiranje produkcije priznavalo tudi gen. direktor Poštne hranilnice dr. Milorad Nedeljković, ki je predlagal ozko sodelovanje obeh institucij. Avtobusni izlet vseh udeležencev je krenil na Avalo, kjer so se poklonili grobu neznane junaka, na Oplenac, kjer so se poklonili grobu dinastije Karadjordjevićev in ogledali tudi vzorno kraljevo posestvo in končno v Venčačko vinarsko zadružno, ki je vzgled srbskega zadružnega delovanja.

Kongres je zlasti pokazal važnost izmenjave praktičnihkušenj med slovanskimi hranilnicami, ki z vzajemnim podpiranjem močno koristijo drugim slovanskim hranilnicam, potrebnim njihove pomoči in nasvetov.

Iz Dravske banovine so se udeležili kongresa za Zvezo jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani g. Pretnar, za Mestno hranilnico ljubljansko gg. Hiter, Olup, Urbas, dr. Murko, za Hranilnico Dravske banovine gg. dr. Božič, Pinter in dr. Zupanič, za Mestno hranilnico v Mariboru gg. Kocmut in Bureš, Ptuj g. Vidmar, Kranj g. Valenčič, Novo mesto gg. Kline in Pavčič, za Okrajni hranilnici v Slov. Bistrici in Slovenjgradu gg. Sajko in Šmid.

zgodilo. Kakor trgovina, tako tudi industrija ni imela srečnega leta in vsaj deloma ugodno so zaključile le industrije, ki so delale za domači trg, med njimi zlasti tekstilne. Število brezposelnih je naraslo in se ceni že na 300.000.

Naša trgovinska bilanca se je vsled večjega izvoza in nekoliko zmanjšane uvoza izboljšala ter izkazuje aktivni saldo v višini 495 milijonov nasproti aktivnemu saldu 197 milijonov v l. 1932. Po klasifikaciji mednarodnega blagovnega imenika se je v primeri z l. 1932. naš izvoz sirovin in polfabrikatov dvignil za 252-8, živil in pijač za 49-5, končnih proizvodov za 12-9 in žive živine za 6-8 milijonov Din. Uvoz končnih predmetov se je povečal za 9-3, sirovin in polfabrikatov za 29-1, žive živine za 0-3, dočim se je zmanjšal uvoz živil in pijač za 28-3 ter plemenitih kovin za 12-3 milijonov Din. Stalno raste uvoz surovega bombaža in bombažnega prediva, kar je posledica povečane delavnosti domačih tekstilnih tvornic.

(Dalje prih.)

Ljubljanski velesejem

Olajšave udeležencem Ljubljanskega velesejma v pomorskem prometu. Jadranska plovdba d. d. Sušak je dovolila udeležencem XIV. Ljubljanskega velesejma, ki bo od 30. maja do 10. junija, vozno olajšavo na ta način, da se vozijo v višjem razredu, plačajo pa ceno enega razreda nižje; za dopotovanje od 20. maja do 8. junija, za povratek od 1. do 20. junija. — Dubrovačka plovdba d. d. je priznala iste ugodnosti v času od 20. maja do 20. junija. — Brodarska A. D. Boka je dovolila 50odstotni popust na vseh svojih parnikih od 20. maja do 20. junija.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

RAZGLAS

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razglasa po členu 11. navedbe gospoda ministra za trgovino in industrijo z dne 27. junija 1928, št. 14.402/III., o legitimiranju trgovcev, industrijcev, obrtnikov in njih potnikov, kadar zbirajo naročila in o izdajanju legitimacij za trgovske potnike (Uradni list z dne 24. avgusta 1928, št. 289/81), da je izdala v razdobju nadaljnjih treh mesecev in sicer od 1. januarja 1934 do 31. marca 1934 naslednje nove legitimacije:

1. Novosel Stane, Ljubljana — Crobath Franc, družba z o. z., veletrgovina manufakture in perila, Kranj.
2. Kerpner Marko, Zagreb — Urbanc Feliks, trgovina z manufakturno, Ljubljana.
3. Pečkaj Matko, Ljubljana — Souvan Franc Ks., trgovina z manufakturno, Ljubljana.
4. Jerše Leo, Breg pri Borovnici — F. Baljel »Tribuna«, tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana.
5. Umberger Anton, Ljubljana — Siegel & drug, d. z o. z., industrija platnenega, konopnega in bombažnega blaga, Ljubljana.
6. Jug Ivan, Ljubljana — Siegel & drug, d. z o. z., industrija platnenega, konopnega in bombažnega blaga, Ljubljana.
7. Stern Milan, Zagreb — Brauns Viljem, tovarna anilinskih barv in kemičnih izdelkov, Celje.
8. Speglič Franc, Celje — Brauns Viljem, tovarna anilinskih barv in kemičnih izdelkov, Celje.
9. Karadžić Peter N., Beograd — Kolinska tovarna hranil d. d., Ljubljana.
10. Kocijan Ivan, Ljubljana — Kolinska tovarna hranil d. d., Ljubljana.
11. Kunej Ferdinand, Celje — Tvorica Zlatorog, preje C. Bros, tovarna mila, sveč, sode, pralnih praškov in tolščenih izdelkov, Maribor.
12. Olie Milan, Split — D. Rakusch, veletrgovina z železnino, Celje.
13. Friedrich Aleksander, Zagreb — Thoma Karl, mehanična tovarna svilenih izdelkov, Maribor.
14. Domicelj Miro, Ljubljana — Celjska milarna, družba z o. z., Celje.
15. Rendulić Ankica, Ljubljana — Jugospecial, družba z o. z., trgovska agentura in komisija, Ljubljana.
16. Znidaršič Karel, Ljubljana — »Pekatec« družba z o. z., tovarna testenin, Ljubljana.
17. Klingberg Franjo, Split — Medić-Zankl, družba z o. z., tovarna olja, lakov in barv, Ljubljana.
18. Popović Milutin, Split — Tvorica Zlatorog, prej C. Bros, tovarna mila, sveč, sode, pralnih praškov in tolščenih izdelkov, Maribor.
19. Florian Rudolf, Maribor — Jugoslav. P. Beiersdorf & Co., družba z o. z., proiz-

- vajanje kemično-tehničnih in kozmetičnih izdelkov, Maribor.
20. Vučetić Gjuro, Zagreb — Mariborska li-varna in tovarna kovin, Maribor.
21. Preatoni Ambrož, Ljubljana — B. Pauer, družba z o. z., tovarna keksov, biskvita, vafeljnov itd., Ljubljana.
22. Marinič Franc, Maribor — Prime Vekoslav, sejmstvo z galanterijo in special. predmeti. Pobrežje pri Mariboru.
23. Vreček Josip, Ilovka pri Kranju — Rabič Franc, trgovina z usnjem, čevlji in čevljarskimi potrebščinami, Senčur.
24. Rabič Alojzij, Senčur — Rabič Franc, trgovina z usnjem, čevlji in čevljarskimi potrebščinami, Senčur.
25. Vivod Vinko, Zagreb — Goeken Herman, izdelovanje čevljev, Tržič.
26. Vivilč Petar, Lesce — Sušteršič Slavko in Milka, tovarna nogavic, Lesce.
27. Radišić Peter, Zagreb — Kolinska tovarna hranil d. d., Ljubljana.
28. Perles Pavel, Ljubljana — »Elite« družba z o. z., konfekcija, Ljubljana.
29. Schwarz Hinko, Osijek — Tvorica Zlatorog, preje C. Bros, tovarna mila, sveč, sode, pralnih praškov in tolščenih izdelkov, Maribor.
30. Belihar Mirko, Ljubljana — Belihar & Velepič, izdelovanje damske konfekcije in perila, Ljubljana.
31. Černe Slavko, Litiya — Demšar Lovro, trgovina z galanterijo in modnim blagom, Ljubljana.
32. Reich David, Varaždin — Remec Co., tovarna upognjenega pohištva in lesna industrija, Ljubljana.
33. Jontes Ivo, Ljubljana — Korenčan I., trgovina z galanterijo, Ljubljana.
34. Zupan Vlado, Ljubljana — Jelačin & Komp., tovarna zamaškov, Ljubljana.
35. Heinrich Josip, Zagreb — Celjska tekstilna tovarna Bergmann in drug, Celje.
36. Steiner Franc, Radvanje pri Mariboru — Jugoslovenska tovarna za izdelovanje Dr. Oetkerjevega pecilnega praška, Maribor.
37. Ohrenstein Izidor, Maribor — Rosner Marko, trgovina z manufakturno, Maribor.
38. Pukiš Oton, Nova vas — Ferk Marija, trgovina z vinom, žganjem in sadjevcem, Slovenjgradec.
39. Martin Ferdo, Dol. Prekopa — Samec Ivan, trgovina z galanterijo, Ljubljana.
40. Skušek Rudolf, Maribor — Samec Ivan, trgovina z galanterijo, Ljubljana.
41. Ing. Abram J. August, Beograd — Marx Ljudevit, tovarna lakov d. d., Domžale.
42. Vokiš Simo, Prijedor — Milarna & Svečarna d. d., Ljubljana.
43. Lensčak Anton, Ljubljana — Krisper Ant., veletrgovina z galanterijo, Ljubljana.
44. Tomšič Drago, Tacen — Krisper Ant., veletrgovina z galanterijo, Ljubljana.
45. Kumelj Alojz, Ljubljana — Tičar M., družba z o. z., veletrgovina papirja, pisarniških, tehničnih in šolskih potrebščin, Ljubljana.

46. Holzmann Josip, Maribor — Rosenberg Josip, paromlin in trgovina z žitom, Maribor.
47. Grgić Milan, Zg. Radvanje pri Mariboru — Rosina Drago, trgovina z galanterijskim, norimberskim in pletenim blagom ter igračkami, Maribor.
48. Černica Georg, Maribor — Tovarna hranil »Mirim« Zalomar Karl, Maribor.
49. Šoper Rudolf, Brnica — Šoper R., trgovina z mešanim blagom, Brnica.
50. Dujič Ivo, Kaštel Kambelovac pri Splitu — Jugospecial, družba z o. z., trgovska agentura in komisija, Ljubljana.
51. Radnović Veselin, Beograd — »Unio« družba z o. z., tovarna kemičnih izdelkov, Maribor.
52. Šolinc Josip, Celje — Fazarine Anton, trgovina z mešanim blagom, Celje.
53. Šori Ivan, Maribor — Vielhaber H., trgovska agentura in komisija, Maribor.
54. Kocmut Janko, Kranj — Ahačič Kajetan, tovarna kos, srpov in vsakovrstnega drugega poljedelskega orodja, Tržič.
55. Kunschitz Avgust, Ljubljana — »Stora« d. d., tovarna zaves, Št. Vid nad Ljubljano.
56. Tavčar Favst, Stružvo pri Kranju — Prva jugoslovenska tovarna dežnikov in nogavic Josip Vidmar, Ljubljana.
57. Holzmann Josip, Maribor — Zeschko A., trgovina s papirjem, pisalnimi potrebščinami, zaloga papirja in tovarna papirnatih vrečic, Ljubljana.
58. Delak Ferd., Ljubljana — Baebler Marijan, strojno pletilstvo, Radovljica.
59. Vrisk Viktor, Grosuplje — Tovarna motvoza in vrvarna d. d., Grosuplje.
60. Mihevc Alojzij, Beograd — Tovarna motvoza in vrvarna d. d., Grosuplje.
61. Hoffmann Leopold, Zagreb — Kunc Josip & Komp., tovarna tkanin in pletenin, Ljubljana.
62. Papo A. Silvio, Sarajevo — »Lana« družba z o. z., tekstilna tovarna in izdelovalnica modnih pletenin in perila, Ljubljana.
63. Bernfest Hinko, Zagreb — »Jugotekstil« družba z o. z., trgovina in izdelovanje tekstilnega blaga, Maribor.
64. Perjančič Karel, Ljubljana — Urbanič Josip, trgovina z mešanim blagom in semi, Ljubljana.
65. Planine Oton, Celje — D. Rakusch, veletrgovina z železnino, Celje.
66. Platner Josip, Ljubljana — Luščilnica riža, družba z o. z., Ljubljana.
67. Vicić Ivan, Beograd — Izdelovalnica slovenskih in švicarskih vezenin, Bled.
68. Jenkač Ivo, Varaždin — Samardžić Drag. V. »Etiketa«, trg. agentura, Ljubljana.
69. Andolšek Feliks, Rašica — Andolšek Ivan, industrija zobotrebcev in druge lesene robe, Rašica.
70. Balaz Edvin, Vršac — Lazar M., mehanično izdelovanje pletenin, Ljubljana.
71. Cengić Hamdija, Ljubljana — »Teheran« Mutevelić Mušan, orijentalški salon, Ljubljana.

72. Kratochwill Julij, Ljubljana — Franz Ludvik in sinovi, eksportni mlin in tovarna testenin, Maribor.
73. Jug Avgust, Maribor — Tvorica Zlatorog, preje C. Bros, tovarna mila, sveč, sode, pralnih praškov in tolščenih izdelkov, Maribor.
74. Pejnović Milan M., Beograd — Tvorica Zlatorog, preje C. Bros, tovarna mila, sveč, sode, pralnih praškov in tolščenih izdelkov, Maribor.
75. Toth Mirko, Zagreb — Tvorica Zlatorog, preje C. Bros, tovarna mila, sveč, sode, pralnih praškov in tolščenih izdelkov, Maribor.
76. Gjurin Dragotin, Ljubljana — Brata Mosković, veletrgovina usnja, zaloga ribjega olja, degrasa in strojil, Ljubljana.
77. Mutevelić Osman, Ljubljana — »Teheran« Mutevelić Mušan, orijentalni salon, Ljubljana.
78. Goldberger Jakob, Ljubljana — Sok Ivan, agentura in komisija, Jesenice.
79. Ravnik Mihael, Ljubljana — Rosija-Fonsier, zavarovalnica in pozavarovalnica, Ljubljana.
80. Novak Jakob, Ljubljana — Jelačin Ivan, trgovina z mešanim blagom na debelo in drobno, Ljubljana.
81. Modričan Franc, Ljubljana — Laznik Viljem, trgovina z mešanim blagom, Ljubljana.
82. Zafuta Rudolf, Celje — Zangger Franc, trgovina s sadjem in deželnimi pridelki na debelo, Celje.
83. Tomažin Alojzij, Rašica — Tomažin Matija, trgovina z zobotrebci, Rašica.
84. Pungartnik Milko, Ljubljana — »Alko«, družba z o. z., veležgarnja, Ljubljana.
85. Kobe Gustav, Beograd — Jelačin & Komp., tovarna zamaškov, Ljubljana.
86. Vasić Cvetko, Niš — Mariborska tovarna rublja, družba z o. z., tovarna perila in ovrtnikov, Maribor.
87. Miklavc Josip, Ljubljana — »Jugotekstil« družba z o. z., trgovina in izdelovanje tekstilnega blaga, Maribor.
88. Šiler Avgust, Ljubljana — Centralna vinarna d. d., trgovina z vinom na debelo, Ljubljana.
89. Glogovšek Gustav, Zagreb — »Tipka« družba z o. z., trgovina s pisalnimi stroji in pisarniškim potrebščinami, Ljubljana.
90. Albahary Jacques, Zagreb — »Stora« d. d., tovarna zaves, Št. Vid nad Ljubljano.
91. Završnik Alojzij, Ljubljana — Prva kranjska mehanična avtomatična tovarna pletenin in tkanin Hribar Dragotin, Ljubljana.
92. Farkaš Ivan, Maribor — Prime Vekoslav, sejmstvo z galanterijo in specialnimi predmeti, Pobrežje pri Mariboru.

Ljubljana, dne 16. maja 1934.

Predsednik: Ivan Jelačin l. r. Tajnik: Dr. I. Pless l. r. (Konec prih.)

Dobava-prodaja

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do dne 30. maja ponudbe za dobavo pozitivnih akumulatorskih plošč, 9 tisoč 700 raznih zakovic, žičnikov in žeblicev za mizarska ter tesarska dela in za dobavo ročnega električnega vrtnega stroja za jeklo.

Nova knjiga o davkih

Kakor smo v eni prejšnjih števil našega lista kratko poročali, je pred nekaj dnevi izšla obširna knjiga o davkih, ki nosi naziv: **Naše finančno pravo**. Knjiga obsega s pregledom vred 371 strani običajne oblike in obravnava v poljudnem besedilu celotno zakonsko snov o neposrednih davkih, državni trošarini in taksah. — V knjigi so zbrani vsi sedaj veljavni davčni zakoni in drugi predpisi, ki so izšli do konca meseca marca t. l. V obilici davčnih, trošarinskih in taksnih predpisov nam nudi ta knjiga popoln vpogled v komplicirano davčno snov in omogoča zlasti pridobitnim krogom, da se o pridobitni, rentnini, družbenem davku, uslužbenskem davku, o splošnem in skupnem davku na

poslovni promet itd. brez zamudnega iskanja točno in zanesljivo informirajo glede svojih dolžnosti in pravic. V knjigi so vsa potrebna pojasnila in navodila, ki omogočajo industrijskim, trgovskim in obrtnim krogom, da lahko sami in brez tuje pomoči uveljavljajo pritožbeno pot na višje oblastvo, ako bi smatrali predpis davkov za previsok ali nepravilen. Saj je v knjigi naveden celo primer, kako je treba postopati in sestaviti pritožbo, ako je davčno oblastvo prve stopnje odmerilo pridobitno in prometni davek na osnovi, ki ni v skladu z dejanskim dohodkom.

Poleg davčne snovi so v pregledni obliki obravnavani tudi vsi trošarinski predpisi kakor tudi obširna snov o taksah. Iz dodanega vsebinskega pregleda se lahko vsakdo — tudi nestrokovnjak — takoj orientira in najde zakon. določila, za katera se interesira, ali ki so mu kot prizadetu potrebna.

Okusno v platno vezana knjiga z lepim jasnim tiskom stane 100.— Din brez poštne.

Cena tej lepi, vsestransko potrebni in koristni knjigi je res prav nizka, tako da moremo nakup le tople priporočati vsem industrijskim, trgovskim in obrtnim krogom.

Knjiga se dobi v tiskarni Merkur d. d. v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23 in pri avtorju na naslov: Sušec Štefan, načelnik fin. oddelka banske uprave v pok., Ljubljana, Beethovnova ulica 15, razen tega pa tudi v vseh večjih knjigarnah. Opozarjamo posebno še, da vsebuje ta knjiga obdelan takson zakon s tarifo ter je tudi v tem važnem dnevnem poslovnem področju edini uporabi priročnik.

Konkurzi in prisilne poravnave

Odpravlja se konkurz zapuščine po Tratniku Mirku, gostilničarju v Ljubljani, ker ni pokritja za stroške, potrjuje se poravnava izven konkurza trgovke Franciške Troha-Medved v Ljubljani, potrjena je poravnava izven stečaja Flere Neger Necker-mann, v Celju. Kot porok je pristopil Nekermann Herman, trgovec v Celju.

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 23. maja 1934. objavlja: Uredbo o prekinitvi zastaranja kmetskih menic. — Objavo o taksoni oprostitvi kmetskih prodaj. — Izpremembo navedbe o podaljšavi roka za potrdila o vnosu plačilnih sredstev. — Uredbo o znižanju prejemkov banovinskih uslužbencev, ter o znižanju prejemkov občinskih uslužbencev v upravni službi in podjetjih. Odločbo glede izvoza rudninske vode iz Slatine-Radencev. — Proračun občine Bled. — Razglas o oprostitvi ljudskega dela za banovinske in dovodne ceste. — Objave o pobiranju obč. trošarin. — Odločbe drž. sveta in razne objave. — V prilogi pa razne razglase, dražbe, konkurzne objave, razpise licitacij in razne objave.

MARIBORSKI SVINJSKI TRG

Dne 18. maja 1934 je bilo pripeljanih 156 svinj. Cene so bile naslednje: Mladi prašiči od 5 do 6 tednov stari 75—85, 7 do

9 tednov stari 100—140, 3 do 4 mesece stari 200—220, 5 do 7 mesecev stari 250 do 300, 8 do 10 mesecev stari 350—450, 1 leto stari 560—620 Din; 1 kg žive teže 6—6.50, mrtve teže 9—10 Din. Prodanih je bilo 75 komadov.

Program ljubljanske radio postaje

Petek, dne 25. maja: 11.00: Šolska ura: Mladina na planinah (Josip Lapajne). — 12.15: Kralj valčkov (Johan Strauss), reproduciran koncert. — 13.00: Čas, reproduciran koncert B. Šaljapina. — 18.00: Mladinski zbor M. ženske r. gimnazije. — 18.30: Izleti za nedeljo: Po loškem gospodstvu (Ante Gaber). — 19.00: Francoščina (prof. Prezelj). — 19.30: Osnovni problemi socialne politike (dr. Bajić). — 20.00: Prenos iz Zagreba. — 22.00: Čas, poročila, lahka glasba.

Sobota, dne 26. maja: 12.15: Pod pendjeri. — 12.45: Poročila. — 13.00: Čas, zapojmo veselo zdravico (reproduc. podoknice vsake sorte). — 18.00: Radijski orkester. — 18.30: Zabavno predavanje (Sancin-Medvedova). — 19.00: Primorska ura. 19.30: Zunanji politični pregled (dr. Jug). 20.00: Komorni šram kvartet (dr. Karlin). 21.00: Radijski orkester. — 22.00: Čas, poročila. — 22.15: Čajkovski VI. na ploščah.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.
Petek, dne 25. maja: Zaprtó.
Sobota, dne 26. maja: Beograd nekdanj in sedaj. C.
Nedelja, dne 27. maja ob pol devetih zv.: Slehernik. Na K. trgu. Najnižje cene.
Opera, začetek ob 20.
Petek, dne 25. maja: Proslava akad. društva Danice. Izven.
Sobota, 26. maja: Kata Kabanova. Premiera. A.

Objava Zelo ugoden nakup

Na otoku Krku se proda potom sodne dražbe, ki se vrši dne 26. maja 1934 ob 9. uri pri tamkajšnjem sodišču Krk, soba št. 5 prvovrsten hotel »VILA LUCIJA« v Aleksandrovcu s 24 sobami ter povsem opremljeno restavracijo z oskrbo 100 oseb. Hotel se nahaja v neposredni bližini kopališča. Kupci, ki se zanimajo za nakup hotela, se vabijo, da se te dražbe udeležijo, ker kupec lahko takoj prične z obratovanjem.

Pojasnila daje iz prijaznosti
»HRANILNICA KMEČKIH OBČIN«
V LJUBLJANI, poštni predal 297.

hotela

Naročajte in širite
»Trgovski list«!